

PS-VII.431.1.5.2024

Szanowny Pan
Tomasz Orłowski
Burmistrz Morąga
ul. 11 Listopada 9
14-300 Morąg

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 poz. 224), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej”, przekazuję Panu Burmistrzowi treść wystąpienia pokontrolnego.

Wystąpienie pokontrolne

Kontrolę przeprowadzono w Urzędzie Miejskim w Morągu, 14-300 Morąg, ul. 11 Listopada 9, NIP: 741-00-10-941, REGON: 000687787 w siedzibie jednostki kontrolowanej oraz na cmentarzu wojennym położonym na terenie gminy.

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli stanowiska kierownicze pełnili:

1. **Tadeusz Sobierajski** - Burmistrz Morąga, wybrany w wyniku wyborów w dniu 21 października 2018 r. (do zakończenia kadencji),
2. **Tomasz Orłowski** – Burmistrz Morąga, wybrany w wyniku wyborów w dniu 21 kwietnia 2024 r., urząd objął w dniu 6 maja 2024 r.,
3. **Katarzyna Zarachowicz** - Sekretarz Gminy, na stanowisku od 1 stycznia 2019 r.,
4. **Tomasz Faraś** - Sekretarz Gminy, zatrudniony na stanowisku od 9 maja 2024 r.,
5. **Jolanta Kutarba** – Skarbnik Gminy, powołana na stanowisko z dniem 1 października 2017 r.,
6. ██████████ - Naczelnik Wydziału Komunalno-Inwestycyjnego w Urzędzie Miejskim w Morągu, na zajmowanym stanowisku od 1 listopada 2023 r.,
7. ██████████ - Naczelnik Wydziału Komunalno-Inwestycyjnego w Urzędzie Miejskim w Morągu, na zajmowanym stanowisku od 14 maja 2024 r.

[Dowód: akta kontroli str. 1-2]

Kontrolę przeprowadził zespół pracowników Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, samodzielne stanowisko pracy do spraw mniejszości narodowych i etnicznych, organizacji pozarządowych oraz kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w składzie:

- **Emilia Orzoł** – starszy inspektor wojewódzki, legitymacja służbowa nr 18/2024 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, pełniąca funkcję przewodniczącego zespołu kontrolnego, na podstawie wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego pisemnego, imiennego upoważnienia do kontroli nr WK-I.0030.397.2024 z dnia 19 września 2024 r.,
- **Aneta Łapińska** – starszy inspektor wojewódzki, legitymacja służbowa nr 28/2019 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, członek zespołu kontrolnego, na podstawie wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego

pisemnego, imiennego upoważnienia do kontroli nr WK-I.0030.398.2024 z dnia 19 września 2024 r.

[Dowód: akta kontroli str. 3-4]

Termin kontroli: od 17 października 2024 r. do 18 października 2024 r.

Kontrolę odnotowano w książce kontroli jednostki kontrolowanej pod pozycją nr 5 (2024).

Przedmiot i zakres kontroli:

- przedmiot kontroli: ocena realizacji powierzonego Gminie Morąg zadania z zakresu administracji rządowej, dotyczącego obowiązku utrzymania grobów i cmentarzy wojennych,
- okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2024 r. do dnia 17 października 2024 r.

Informacji i wyjaśnień kontrolującym udzielał:

- inspektor ds. gospodarki komunalnej w Wydziale Komunalno-Inwestycyjnym Urzędu Miejskiego w Morągu - pracownik realizujący kontrolowane zadanie.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224, z późn. zm.), art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190), oraz w związku z § 8 porozumienia Nr PS-VII.5230.1.17.2024 zawartego w dniu 18 czerwca 2024 r. pomiędzy Wojewodą Warmińsko-Mazurskim a Gminą Morąg w sprawie powierzenia Gminie prowadzenia zadania z zakresu administracji rządowej, dotyczącego obowiązku utrzymania grobów i cmentarzy wojennych (Dz. Urz. woj. warm.-maz. poz. 3960 z 4 września 2024 r.).

Kontrolowane zadanie jednostka przyjęła Uchwałą Nr II/16/24 Rady Miejskiej w Morągu z dnia 23 maja 2024 r. w sprawie: *przyjęcia do realizacji w 2024 roku zadania z zakresu administracji rządowej, dotyczącego obowiązku utrzymania grobów i cmentarzy wojennych na terenie Gminy Morąg*. Na mocy tej uchwały Burmistrz Morąga w dniu 18 czerwca 2024 r. zawarł z Wojewodą Warmińsko-Mazurskim porozumienie Nr PS-VII.5230.1.17.2024.

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Urzędu Miejskiego w Morągu ocenia się pozytywnie.

Pozytywnie oceniono:

- 1) prowadzenie dokumentacji organizacyjnej,
- 2) prowadzenie dokumentacji z aktami spraw bieżących (merytoryczna),
- 3) prowadzenie ewidencji grobów i cmentarzy wojennych,
- 4) wykorzystanie środków finansowych zgodnie z przeznaczeniem określonym w porozumieniu,
- 5) prowadzenie wyodrębnionej ewidencji księgowej środków z dotacji,
- 6) opisanie dokumentów księgowych potwierdzających poniesione wydatki,
- 7) nadzór nad stanem grobów i cmentarzy wojennych,
- 8) prowadzenie prac o charakterze porządkowo-konserwacyjnym.

1. Dokumentacja organizacyjna

W okresie objętym kontrolą zadanie wynikające z przedmiotu kontroli realizował Wydział Komunalno-Inwestycyjny na podstawie regulaminu organizacyjnego (tekst jednolity) - załącznika do Zarządzenia Nr 4/24 Burmistrza Morąga z dnia 4 maja 2024 r. w sprawie: *zmiany regulaminu organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Morągu*. Zapis zadania ujęto w § 22 regulaminu pkt 6 w brzmieniu: „Prowadzenie

spraw związanych z utrzymaniem cmentarzy komunalnych, w tym cmentarzy wojennych". Wydział Komunalno-Inwestycyjny podlega bezpośrednio Burmistrzowi.

Obowiązki wynikające z powierzonego gminie zadania realizuje inspektor ds. gospodarki komunalnej w Wydziale Komunalno-Inwestycyjnym. Zadanie ujęto w zakresie czynności pracownika - w pkt. 10 w brzmieniu: "Rozliczanie dotacji i przygotowywanie rocznych sprawozdań z zakresu utrzymania cmentarza żołnierzy Armii Radzieckiej w Morągu". Pracownik bezpośrednio podlega Naczelnikowi ww. Wydziału.

[Dowód: akta kontroli str. 1-2]

2. Prowadzona dokumentacja z aktami spraw bieżących (merytoryczna)

Na stanowisku pracy jest prowadzona teczka, którą oznaczono symbolem komórki oraz symbolem i hasłem z jednolitego rzeczowego wykazu akt:

- KI.7045 "Utrzymanie miejsc grzebalnych/ Cmentarz żołnierzy Armii Radzieckiej" (kat. B 5).

Teczka prowadzona od 2020 r. zawiera akta spraw bieżących, z 2024 r. obejmują one m.in.: propozycję przejęcia zadania na rok 2024, uchwałę rady, oświadczenie o przyjęciu dotacji, podpisane porozumienie z Wojewodą, korespondencję z W-M Urzędem Wojewódzkim w Olsztynie w sprawie upamiętnień i pochówków powstań narodowych, Serbów.

Umowa z wykonawcą - Przedsiębiorstwem Oczyszczania Spółka z o.o. w Morągu nr KI.7092/U/2009 z dnia 28.12.2009 r. wraz z aneksami (w 2024 r. umowa zmieniona Aneksem Nr 05/24 z dnia 26.02.2024 r.) na utrzymanie i administrowanie cmentarzami komunalnymi położonymi na terenie Gminy Morąg wraz z cmentarzem żołnierzy Armii Radzieckiej przy ul. Dąbrowskiego w Morągu, przechowywana jest w teczce prowadzonej w Wydziale Komunalno-Inwestycyjnym. Oryginały faktur wraz z dowodami przelewów przechowywane są w Wydziale Finansowo-Budżetowym.

[Dowód: akta kontroli str. 1-2]

3. Prowadzona ewidencja grobów i cmentarzy wojennych

Ewidencja grobów i cmentarzy wojennych prowadzona jest przez gminę w formie papierowej w teczce oznaczonej symbolem i hasłem:

- KI.7041 "Ewidencja cmentarzy na terenie jednostki samorządowej/cmentarz żołnierzy Armii Radzieckiej" (kat. A).

Teczka zawiera kartę ewidencyjną cmentarza żołnierzy Armii Radzieckiej z II wojny światowej przy ul. Dąbrowskiego w Morągu z 30.11.2009 r. i 30.06.2020 r. Ewidencja posiada materiał zdjęciowy oraz mapkę z zaznaczoną lokalizacją cmentarza.

W teczce przechowywany jest również aktualizowany spis żołnierzy spoczywających na cmentarzu wojennym w Morągu prowadzony w układzie alfabetycznym (stan na 28.12.2022 r.) oraz korespondencja z Wydziałem Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie dotycząca imiennej ewidencji poległych wraz z kserokopiami wpisów na wniosek Biura Informacji i Poszukiwań PCK. Na dzień kontroli spośród 964 żołnierzy ogólnie pochowanych zidentyfikowano 203, a 761 pozostało o nieustalonej tożsamości.

Na przykładzie ostatniego wpisu, tj. z 2022 r. nazwiska żołnierza: gw. lejtnant BATLIN Arkadij Naumowicz (data urodz. 1910 r., data zgonu 28.01.1945 r., nr mogiły 46), stwierdzono zgodność danych występujących w ww. dokumentacji. Świadczy to o systematycznym aktualizowaniu wykazu

pochowanych na cmentarzu wojennym w Morągu przez pracownika merytorycznego realizującego kontrolowane zadanie.

Okazana ewidencja jest kompletna, posiada materiał zdjęciowy, imienny spis pochowanych oraz mapkę lokalizacyjną ze wskazaniem działki, na której położony jest dany obiekt.

[Dowód: akta kontroli str. 1-2,
EZD sprawa znak PS-VII.5230.1.17.2022]

Na podstawie rejestru zabytków nieruchomości dla województwa warmińsko-mazurskiego, zamieszczonego na stronie internetowej Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Olsztynie ustalono, że cmentarz radziecki w Morągu nie jest objęty prawną ochroną konserwatorską na podstawie wpisu do rejestru zabytków.

4. Sprawozdanie z realizacji kontrolowanego zadania

Zgodnie z porozumieniem Nr PS-VII.5230.1.17.2024 z dnia 18 czerwca 2024 r. sprawozdanie merytoryczno-finansowe z realizacji zadania następuje w terminie do dnia 15 stycznia 2025 r. i obejmuje okres od początku realizacji zadania do 31 grudnia 2024 r.

W związku z wyznaczonym terminem, do dnia przedmiotowej kontroli jednostka nie była zobowiązana złożyć sprawozdanie.

5. Decyzje zezwalające na prace remontowo-budowlane i konserwatorskie

Z akt prowadzonych spraw wynika, że w 2024 r. gmina nie realizowała prac remontowo-renowacyjnych na obiektach wymagających pozwolenia Warmińsko-Mazurskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz zezwolenia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w trybie art. 5 ustawy o grobach i cmentarzach wojennych.

6. Postępowanie z dotacją

Plan dotacji gminy został zwiększony:

- Decyzją Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr FB 139/2024 z 12 czerwca 2024 r. - **zwiększenie o kwotę 7 000,00 zł** z ustawy budżetowej.

Środki zostały wprowadzone do planu finansowego gminy:

- Uchwałą Nr III/24/24 Rady Miejskiej w Morągu z dnia 28 czerwca 2024 r. w sprawie zmiany budżetu Gminy Morąg na 2024 r. (zał. nr 1, 2).

Data zaksięgowania środków:

- 3 lipca 2024 r. (w rozdz. 71035 § 2020).

Zgodnie z porozumieniem środki finansowe były przeznaczone na wykonywanie bieżących prac porządkowo-pielęgnacyjnych i remontowo-konserwacyjnych na cmentarzach i grobach wojennych znajdujących się na terenie Gminy.

Zgodnie z § 3 ust. 1 porozumienia gmina zobowiązuje się do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej środków finansowych otrzymanych z dotacji na realizację zadania oraz wydatków dokonywanych z tych środków. Gmina prowadzi wyodrębnioną ewidencję finansowo-księgową w wersji elektronicznej za pomocą programu Respons (05.033), moduł FK - finanse i księgowość ZETO SOFTWARE Sp. z o.o.:

- dotacja klasyfikacja: 710-71035-2020D-002000W - Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na zadania bieżące realizowane przez gminę (...).
- wydatki klasyfikacja: 710-71035-4300W-900094W - Działalność usługowa - cmentarze - zakup usług pozostałych - dotacje - utrzymanie grobów i cmentarzy wojennych.

Do dnia kontroli z przyznaných środków w wysokości 7 000,00 zł wydatkowano kwotę 4 352,12 zł.

Gmina Morąg na realizację przejętego od Wojewody zadania nie zapewniła środków własnych, co jednakże nie było warunkiem zawartego porozumienia z Wojewodą.

Kontrolującym udostępniono faktury na łączną kwotę 67 766,12 zł, w tym 5 626,54 zł stanowi koszt realizacji zadania na cmentarzu wojennym w ramach Aneksu Nr 05/24 z dnia 26 lutego 2024 r. do umowy nr KI.7092/U/2009 z dnia 28.12.2009 r. zawartej z Przedsiębiorstwem Oczyszczania Spółka z o.o. w Morągu. Faktura wystawiona 30 września 2024 r. na kwotę 26 412,58 zł (w tym 1 274,42 zł koszt utrzymania cmentarza wojennego), z uwagi na termin płatności do 30 października 2024 r., nie została opłacona. Faktyczne wydatki do dnia kontroli wyniosły 4 352,12 zł (62% planu), do wykorzystania pozostała kwota 2 647,88 zł.

Na podstawie przedłożonych dokumentów księgowych ustalono, że zostały one opisane stosownie do § 7 ust. 1 Porozumienia, tj. w opisie zawierały zapis o kwocie dofinansowania ze środków z dotacji, na podstawie Porozumienia z Wojewodą, akceptację pod względem merytorycznym oraz pod względem formalnym i rachunkowym. Faktury zostały zatwierdzone do wypłaty oraz opłacone (za wyjątkiem faktury z dnia 30 września 2024 r. na kwotę 26 412,58 zł). Stwierdzono, że dotacja została wydatkowana zgodnie z przeznaczeniem określonym w porozumieniu.

[Dowód: akta kontroli str. 1-2; 5-6]

7. Opieka sprawowana przez gminę

Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami, w 2024 r. w ramach porozumienia zawartego z Wojewodą opieką objęto cmentarz żołnierzy Armii Czerwonej z II wojny światowej w Morągu. Teren zajęty pod cmentarz jest własnością Gminy Morąg.

Stan utrzymania obiektu jest monitorowany przez pracownika Przedsiębiorstwa Oczyszczania Sp. z o.o. w Morągu wykonującego prace zlecone na podstawie umowy z Gminą Morąg oraz odpowiedzialnego za zadanie pracownika Urzędu Miejskiego w Morągu. Pracownik UM co miesiąc przeprowadza wizytację cmentarza wojennego i sporządza dokumentację fotograficzną z wykonywanych prac. Protokół odbioru prac jest sporządzany przed przekazaniem sprawozdania do W-M Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie.

W badanym okresie nie ujawniono przypadków wandalizmu, jak też zaśmiecania, niszczenia, zdarzeń losowych ani innych szkód wobec cmentarza wojennego. Nie odnotowano również skarg na stan utrzymania. W czerwcu 2024 r. usuwano w pomnika napisy, które zostały naniesione w grudniu 2023 r. (napisy bez podłoża ideologicznego). Akt wandalizmu został zgłoszony do Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, co znajduje odzwierciedlenie w aktach sprawy.

[Dowód: akta kontroli str. 7-9;
EZD sprawa znak PS-VII.5230.9.2024;
PS-VII.5230.38.2023]

8. Oględziny grobów i cmentarzy wojennych

W dniu 18 października 2024 r. w obecności pracownika realizującego kontrolowane zadanie przeprowadzono oględziny cmentarza wojennego znajdującego się przy ul. Dąbrowskiego w Morągu. Z przeprowadzonych oględzin sporządzono protokół.

Dokonana wizytacja pozwoliła na pozytywną ocenę stanu utrzymania tego miejsca. Teren cmentarza, mimo pory roku, był uporządkowany, oczyszczony z suchych liści i gałęzi, trawnik wykoszony i wygrabiony, a alejki i plac zamiecione. W centralnej części cmentarza znajduje się pomnik umieszczony na podwyższeniu ze schodami. Podstawa pomnika posiada wyraźne, samoistne pęknięcia. Gmina Morąg przedłożyła wniosek o dotację na rok 2024 na utrzymanie cmentarza wojennego w wysokości 61 620,00 zł, w tym 50 000,00 zł na remont płyty pomnika (cokołu). Z uwagi na limit środków Gmina Morąg otrzymała 7 000,00 zł na bieżące utrzymanie obiektu. W miarę możliwości finansowych należałoby przeprowadzić prace remontowe pomnika poprawiające jego stan techniczny.

[Dowód: akta kontroli str. 10-12]

9. Obowiązki informacyjne

Kwota przyznana przedmiotowym porozumieniem nie przekroczyła 50 000,00 zł, wobec tego kontrolowana jednostka nie była zobowiązana do wypełnienia obowiązku informacyjnego w zakresie strony internetowej, plakatu informacyjnego bądź tablicy informacyjnej, o którym mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 maja 2021 r. w sprawie określenia działań informacyjnych podejmowanych przez podmioty realizujące zadania finansowe lub dofinansowywane z budżetu państwa lub z państwowych funduszy celowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 953, ze zm.).

Do ustaleń kontroli nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Mając na uwadze powyższe oceny i wnioski, wnoszę o wykorzystanie uwag zespołu kontrolnego dotyczących zaplanowania i podjęcia działań w zakresie prac remontowych podstawy pomnika, stosownie do posiadanych środków finansowych oraz po uzyskaniu zezwolenia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, zgodnie z wymogami określonymi w art. 5 ustawy o grobach i cmentarzach wojennych.

Proszę Pana Burmistrza o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie 21 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
Radosław Król